

38 § SEUDULLISET PERIAATTEET YHDYSKUNTARAKENTEEN HAJAUTUMISEN EHKÄISEMISEKSI

Seutujohtaja Nurminen 14.3.2011

Tampereen kaupunkiseudun kunnat hyväksyivät yhdyskuntasuunnittelun seudullisen hankekokonaisuuden keväällä 2010 ja sitä konkretisoivan aiesopimuksen alkuvuodesta 2011. Niiden mukaan yhdyskuntarakenteen suunnittelun pääperiaatteena on kaupunkiseudun kestävä kasvu.

Maankäytön periaatteeksi on asetettu yhdyskuntarakenteen eheyttäminen. Eheyttäminen tukee palvelujen saatavuutta ja joukkoliikenteen sekä kevyenliikenteen kehittymistä. Eheyttäminen turvaa myös ydinmaaseudun kehittymistä ja maaseudun elinkeinoja. Yhdyskuntarakennetta eheytetään parhaiten aktiivisella maapolitiikalla ja riittäväillä kaavavarannoilla

Kunnilla tulee olla myös selkeä kuva taajamarakenteen ulkopuolisen alueen kehittämistä. Asutuksen hakeutuminen haja-asutusalueelle, erityisesti asemakaavojen liepeille, vaikeuttaa yhdyskuntarakenteen kehittämistä pitkällä aikavälillä. Haja-asutusalue peittää myös usein asukkaiden odotukset asuinympäristöstä, kuten palveluista, saavutettavuudesta ja elämisen kustannuksista. Myös asumisen häiriöherkkyys lisääntyy. Salliva suhtautuminen hajarakentamiseen ei ole myöskään ohjannut asukkaita ydinmaaseudun kyliin, vaan koulut ja kaupat ovat tyhjentyneet. Lieverakentaminen ei siis ole maaseudun pelastaja.

Kaupunkiseudun vahva kasvu tulee aiheuttamaan jatkossakin rakentamispainetta asemakaava-alueiden liepeille. Tämän vuoksi asemakaava-alueen ulkopuolelle suuntautuvaan rakentamiseen tulee kiinnittää kasvavaa huomioita, arvioida sen vaikutuksia ja lisätä ohjauksen mahdollisuuksia. Samaan aikaan tulee vahvistaa maapolitiikkaa ja taajama-alueen kaavoitusta.

Toimenpiteet yhdyskuntarakenteen eheyttämiseksi ovat myös kansallisesti ajankohtaista. Ministeriöiden edustajista nimitetty Paras-ryhmä on esittänyt seuraavia hajarakentamisen ohjaukseen liittyviä kehittämissuhteita:

Nykyjärjestelmän tarkistusmahdollisuuksia

- Suurten kaupunkiseutujen keskustaajamien lievealueiden korostaminen ohjauksen tehostamisen tarpeesta puhuttaessa
- Suunnittelutarvealueiden määrittämiseen liittyvien kriteerien tarkistaminen – sekä suoraan lain nojalla määräytyvät alueet että rakennusjärjestyksissä ja yleiskaavoissa määriteltävät alueet
- Mahdollisuus määrittellä suunnittelutarvealueita maakuntakaavoissa
- Suunnittelutarveratkaisun edellytysten täsmentäminen

Järjestelmän kehittämismahdollisuuksia

- Kaavoitus pääsäännöksi luvansaannin edellytyksenä suurten kaupunkiseutujen lievealueilla ranta-alueiden tapaan.
- Mahdollisuus siirtää lupa-asioiden toimivaltaa taajamien lievealueiden osalta osittain valtiolle, jos edellisestä huolimatta taajamien lieverakentaminen poikkeamispäätöksin jatkuu.
- Yleiskaavan rakentamisrajoituksia koskevien korvaussäännösten selkeyttäminen ja kehittäminen

Kaupunkiseudun kaavoitusasiantuntijat ovat luonnostelleet keinoja yhdyskuntarakenteen eheyttämiseksi erityisesti lieverakentamisen hallinnan näkökulmasta. Kunnat ovat työssään tutustuneet myös muiden kaupunkiseutujen hajarakentamisen linjauksiin ja työväliseisiin. Valmistelutyön tuloksena on syntynyt luonnos periaatteiksi yhdyskuntarakenteen hajautumisen ehkäisemisestä. Se sisältää seuraavat toimenpide-ehdotukset:

1. maankäytön vyöhykesuunnittelu,
2. yleiskaava-alueen laajentaminen,
3. suunnittelutarvealueen kriteerien yhdenmukaistaminen,
4. lupapolitiikan uudistaminen,
5. suunnittelutarveratkaisujen vaikutusten arviointi,
6. lupavalmistelun ja –ratkaisun organisointi
7. hajarakentamisen seurannan kehittäminen.

Luonnoksesta pyydetään seuraavaksi kunnilta lausunto.

Lausuntopyynnön tarkoituksena on kiinnittää kuntien huomioita asiaan, lisätä vuoropuhelua valmistelijoiden ja päättäjien kesken sekä hakea yhteistä näkemystä hajarakentamisen ja erityisesti lieverakentamisen hallintaan ja keinoihin kaupunkiseudulla.

Lausuntopyynnössä kuntia pyydetään pohtimaan seuraavia asioita:

1. Millainen kehitys taajaman lievealueiden rakentamisessa kunnassanne on 2000-luvulla ollut?
2. Miten maaseudun kylät ovat kehittyneet?
3. Mitä keinoja ja ohjauvälineitä hajarakentamisen hallintaan nyt käytetään?
4. Mitä kehittämistarpeita seudullisissa toimenpide-ehdotuksissa on?

Haja-rakentamisen seudullisia periaatteita valmistelleen työryhmän puheenjohtaja Markku Lahtinen esittelee asiaa kokouksessa.

Liite: seudulliset periaatteet yhdyskuntarakenteen hajautumisen ehkäisemiseksi, ehdotus

Seutuhallitus 30.3.2011

Seutujohtaja Nurminen:

Päätösehdotus.

Seutuhallitus päättää

merkitä tiedoksi seudullisten periaatteiden valmistelun,
että seudulliset periaatteet lähetetään kuntiin lausunolle ja
että lausunnot pyydetään antamaan kesäkuun loppuun mennessä.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.
Lisätietoja.

jäsenkunnat
seutusihteeri Juhani Pohjonen
puh. 0405878557, etunimi.sukunimi@tampereenseutu.fi

Otteen vakuudeksi:

Juhani Pohjonen
seutusihteeri

liite: oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän seutuhallituksen päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä jäsenkunta ja jäsenkunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksistä, jotka koskevat

- yksinomaan valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 91 §),
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista (KvesL 26 §),

Oikaisuviranomainen

Oikaisua haetaan Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän seutuhallitukselta, osoite:
Satakunnankatu 18 A, 33210 Tampere.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava. Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä. Tiedoksisaantiin sovelletaan, mitä valitusosoituksen kohdalla sanotaan.

VALITUSOSOITUS

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän seutuhallituksen päätöksiin saa muutosta hakea se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä jäsenkunta ja jäsenkunnan jäsen. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen, kun se ei ole muuttunut Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän seutuhallituksessa, saa muutosta kuitenkin hakea vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen.

Valituksen saa tehdä vain sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksistä, jotka koskevat

- yksinomaan valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 91 §),
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa (KvesL 26 §),
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §).

Valitusviranomainen

Muutosta haetaan Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta, osoite:
Raatihuoneenkatu 1, PL 640, 13111 Hämeenlinna.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Jäsen kunnan ja jäsenkunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, **7 päivän** kuluttua kirjeen lähettämisestä tai saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Pöytäkirja on ollut nähtävillä
Päätös on annettu postin kuljetettavaksi
Annettu sähköisenä 1.4.2011
Asianosainen on vastaanottanut pöytäkirjanotteen

Tiedoksiantopäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirja

Valituskirjassa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet.

Valituskirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.

Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä sekä selvitys siitä päivästä, josta valitusaika alkaa.

Omalla vastuulla valituskirjan voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.